

1.3

Ασκήσεις σχ. βιβλίου σελίδας 35 – 38

Α΄ ΟΜΑΔΑΣ

(Να βρείτε τις παραγώγους των συναρτήσεων στις ασκήσεις 1 – 18)

1.

i) $f(x) = -5$

ii) $f(x) = x^4$

iii) $f(x) = x^9$

Λύση

i)

$$f'(x) = (-5)' = 0$$

ii)

$$f'(x) = (x^4)' = 4x^3$$

iii)

$$f'(x) = (x^9)' = 9x^8$$

2.

i.) $f(x) = x^{\frac{3}{2}}$

ii) $f(x) = x^{-3}$

iii) $f(x) = x^{-5}$

Λύση

i)

$$f'(x) = \left(x^{\frac{3}{2}}\right)' = \frac{3}{2}x^{\frac{3}{2}-1} = \frac{3}{2}x^{\frac{1}{2}}$$

ii)

$$f'(x) = (x^{-3})' = -3x^{-3-1} = -3x^{-4}$$

iii)

$$f'(x) = (x^{-5})' = -5x^{-5-1} = -5x^{-6}$$

3.

$$\text{i) } f(x) = \sqrt[3]{x} \qquad \text{ii) } f(x) = \sqrt[5]{x^2}, \quad x > 0$$

Λύση**i)**

$$f'(x) = (\sqrt[3]{x})' = \left(x^{\frac{1}{3}}\right)' = \frac{1}{3}x^{\frac{1}{3}-1} = \frac{1}{3}x^{-\frac{2}{3}}$$

ii)

$$f'(x) = (\sqrt[5]{x^2})' = \left(x^{\frac{2}{5}}\right)' = \frac{2}{5}x^{\frac{2}{5}-1} = \frac{2}{5}x^{-\frac{3}{5}}$$

4.

$$\text{i) } f(x) = \frac{1}{\sqrt{x}} \qquad \text{ii) } f(x) = \frac{1}{\sqrt[3]{x}} \qquad \text{iii) } f(x) = \frac{1}{\sqrt[5]{x^2}}, \quad x > 0$$

Λύση**i)**

$$\left(\frac{1}{\sqrt{x}}\right)' = \left(\frac{1}{x^{\frac{1}{2}}}\right)' = \left(x^{-\frac{1}{2}}\right)' = -\frac{1}{2}x^{-\frac{3}{2}}$$

ii)

$$\left(\frac{1}{\sqrt[3]{x}}\right)' = \left(\frac{1}{x^{\frac{1}{3}}}\right)' = \left(x^{-\frac{1}{3}}\right)' = -\frac{1}{3}x^{-\frac{4}{3}}$$

iii)

$$\left(\frac{1}{\sqrt[5]{x^2}}\right)' = \left(\frac{1}{x^{\frac{2}{5}}}\right)' = \left(x^{-\frac{2}{5}}\right)' = -\frac{2}{5}x^{-\frac{7}{5}}$$

5.

i) $f(x) = 4x^3$

ii) $f(x) = 6x^{-5}$

iii) $f(x) = -\frac{2}{5}x^{20}$

Λύση**i)**

$(4x^3)' = 12x^2$

ii)

$(6x^{-5})' = -30x^{-6}$

iii)

$\left(-\frac{2}{5}x^{20}\right)' = -\frac{40}{5}x^{19} = -8x^{19}$

6.

i) $f(x) = \frac{-6}{\sqrt[4]{x}}$

ii) $f(x) = 6x\sqrt{x}$, $x > 0$

Λύση**i)**

$\left(\frac{-6}{\sqrt[4]{x}}\right)' = \left(\frac{-6}{x^{\frac{1}{4}}}\right)' = \left(-6x^{-\frac{1}{4}}\right)' = \frac{3}{2}x^{-\frac{5}{4}}$

ii)

$(6x\sqrt{x})' = \left(6x \cdot x^{\frac{1}{2}}\right)' = \left(6x^{\frac{3}{2}}\right)' = \frac{18}{2}x^{\frac{1}{2}} = 9x^{\frac{1}{2}}$

7.

$$\text{i)} f(x) = x^4 + 3x^2 \quad \text{ii)} f(x) = x^2 + 5 + \frac{3}{x} \quad \text{iii)} f(x) = \frac{x^2 + 2x - 1}{x}$$

Λύση

i)

$$f'(x) = (x^4 + 3x^2)' = (x^4)' + (3x^2)' = 4x^3 + 6x$$

ii)

$$\begin{aligned} f'(x) &= \left(x^2 + 5 + \frac{3}{x}\right)' = (x^2 + 5 + 3x^{-1})' \\ &= (x^2)' + (5)' + (3x^{-1})' \\ &= 2x + 0 - 3x^{-2} = 2x - 3x^{-2} \end{aligned}$$

iii)

$$\begin{aligned} \text{Για } x \neq 0: f'(x) &= \left(\frac{x^2 + 2x - 1}{x}\right)' = \left(\frac{x^2}{x} + \frac{2x}{x} - \frac{1}{x}\right)' \\ &= \left(\frac{x^2}{x} + \frac{2x}{x} - \frac{1}{x}\right)' \\ &= (x + 2 - x^{-1})' \\ &= (x)' + (2)' - (x^{-1})' = 1 + 0 + x^{-2} = 1 + x^{-2}. \end{aligned}$$

8.

$$\text{i)} f(x) = 8x^3 - \eta\mu x + 5 \quad \text{ii)} f(x) = 6\sigma\upsilon\nu x - 8(x^2 + x)$$

Λύση

i)

$$f'(x) = (8x^3 - \eta\mu x + 5)' = (8x^3)' - (\eta\mu x)' + (5)' = 24x^2 - \sigma\upsilon\nu x$$

ii)

$$\begin{aligned} f'(x) &= (6\sigma\upsilon\nu x - 8(x^2 + x))' = (6\sigma\upsilon\nu x - 8x^2 - 8x)' \\ &= (6\sigma\upsilon\nu x)' - (8x^2)' - (8x)' \\ &= -6\eta\mu x - 16x - 8 \end{aligned}$$

9.

$$\text{i)} \quad f(x) = (x^3 + 1)(x^4 + 1) \qquad \text{ii)} \quad f(x) = \eta\mu x \cdot (1 - \sigma\upsilon\nu x)$$

Λύση**i)**

$$\text{Είναι} \quad f(x) = (x^3 + 1)(x^4 + 1) = x^7 + x^4 + x^3 + 1$$

$$\text{Άρα} \quad f'(x) = (x^7 + x^4 + x^3 + 1)' = 7x^6 + 4x^3 + 3x^2$$

ii)

$$\text{Είναι} \quad f(x) = \eta\mu x \cdot (1 - \sigma\upsilon\nu x) = \eta\mu x - \eta\mu x \sigma\upsilon\nu x$$

$$\begin{aligned} \text{Άρα} \quad f'(\chi) &= (\eta\mu x - \eta\mu x \sigma\upsilon\nu x)' = (\eta\mu x)' - (\eta\mu x \sigma\upsilon\nu x)' \\ &= \sigma\upsilon\nu x - [(\eta\mu x)' \sigma\upsilon\nu x + (\sigma\upsilon\nu x)' \eta\mu x] \\ &= \sigma\upsilon\nu x - (\sigma\upsilon\nu x \sigma\upsilon\nu x - \eta\mu x \eta\mu x) \\ &= \sigma\upsilon\nu x - (\sigma\upsilon\nu^2 x - \eta\mu^2 x) \\ &= \sigma\upsilon\nu x - \sigma\upsilon\nu 2x \end{aligned}$$

10.

$$\text{i)} \quad f(x) = x \sigma\upsilon\nu x + 3(x + 1)(x - 1) \qquad \text{ii)} \quad f(x) = 4x^2 \eta\mu x - 3x^2 \sigma\upsilon\nu x$$

Λύση**i)**

$$\text{Είναι} \quad f(x) = x \sigma\upsilon\nu x + 3(x + 1)(x - 1) = x \sigma\upsilon\nu x + 3x^2 - 3$$

$$\begin{aligned} \text{άρα} \quad f'(x) &= (x \sigma\upsilon\nu x + 3x^2 - 3)' = (x \sigma\upsilon\nu x)' + (3x^2)' - (3)' \\ &= (x)' \sigma\upsilon\nu x + x(\sigma\upsilon\nu x)' + 6x \\ &= \sigma\upsilon\nu x - x \eta\mu x + 6x. \end{aligned}$$

ii)

$$\begin{aligned} f'(x) &= (4x^2 \eta\mu x - 3x^2 \sigma\upsilon\nu x)' = (4x^2 \eta\mu x)' - (3x^2 \sigma\upsilon\nu x)' \\ &= (4x^2)' \eta\mu x + 4x^2 (\eta\mu x)' - (3x^2)' \sigma\upsilon\nu x - 3x^2 (\sigma\upsilon\nu x)' \\ &= 8x \eta\mu x + 4x^2 \sigma\upsilon\nu x - 6x \sigma\upsilon\nu x + 3x^2 \eta\mu x \end{aligned}$$

11.

i) $f(x) = \frac{x^2}{x+1}$

ii) $f(x) = \frac{x}{\eta\mu x}$

iii) $f(x) = \frac{x + \eta\mu x}{1 + \sigma\upsilon\nu x}$

Λύση

i)

$$f'(x) = \left(\frac{x^2}{x+1} \right)' = \frac{(x^2)'(x+1) - (x+1)'x^2}{(x+1)^2} = \frac{2x(x+1) - x^2}{(x+1)^2} = \frac{x^2 + 2x}{(x+1)^2}$$

ii)

$$f'(x) = \left(\frac{x}{\eta\mu x} \right)' = \frac{x'\eta\mu x - x(\eta\mu x)'}{\eta\mu^2 x} = \frac{\eta\mu x - x\sigma\upsilon\nu x}{\eta\mu^2 x}$$

iii)

$$\begin{aligned} f'(x) &= \left(\frac{x + \eta\mu x}{1 + \sigma\upsilon\nu x} \right)' = \frac{(x + \eta\mu x)'(1 + \sigma\upsilon\nu x) - (1 + \sigma\upsilon\nu x)'(x + \eta\mu x)}{(1 + \sigma\upsilon\nu x)^2} = \\ &= \frac{(1 + \sigma\upsilon\nu x)(1 + \sigma\upsilon\nu x) + \eta\mu x(x + \eta\mu x)}{(1 + \sigma\upsilon\nu x)^2} = \\ &= \frac{1 + 2\sigma\upsilon\nu x + \sigma\upsilon\nu^2 x + x\eta\mu x + \eta\mu^2 x}{(1 + \sigma\upsilon\nu x)^2} = \\ &= \frac{2 + 2\sigma\upsilon\nu x + x\eta\mu x}{(1 + \sigma\upsilon\nu x)^2} \end{aligned}$$

12.

i) $f(x) = \frac{1}{1 + \sigma\upsilon\nu x}$

ii) $f(x) = \frac{3}{(x+1)^2}$

Λύση

i)

$$f'(x) = \left(\frac{1}{1 + \sigma\upsilon\nu x} \right)' = \frac{-(1 + \sigma\upsilon\nu x)'}{(1 + \sigma\upsilon\nu x)^2} = \frac{-\eta\mu x}{(1 + \sigma\upsilon\nu x)^2}$$

ii)

$$f'(x) = \left(\frac{3}{(x+1)^2} \right)' = \frac{-3((x+1)^2)'}{(x+1)^4} = \frac{-6(x+1)}{(x+1)^4} = \frac{-6}{(x+1)^3}$$

13.

i) $f(x) = (x - 1)^5$ **ii)** $f(x) = (2x+1)^5$ **iii)** $f(x) = (2x^2 - 3x)^5$

Λύση**i)**

$$f'(x) = ((x - 1)^5)' = 5(x - 1)^4(x - 1)' = 5(x - 1)^4$$

ii)

$$f'(x) = [(2x + 1)^5]' = 5(2x + 1)^4(2x + 1)' = 5(2x + 1)^4 \cdot 2 = 10(2x + 1)^4$$

iii)

$$f'(x) = [(2x^2 - 3x)^5]' = 5(2x^2 - 3x)^4(2x^2 - 3x)' = 5(2x^2 - 3x)^4(4x - 3)$$

14.

i) $f(x) = \eta\mu^3x$ **ii)** $f(x) = \eta\mu x^3$ **iii)** $f(x) = x\eta\mu 4x$ **iv)** $f(x) = \epsilon\phi 3x$

Λύση**i)**

$$f'(x) = (\eta\mu^3x)' = 3\eta\mu^2x(\eta\mu x)' = 3\eta\mu^2x\sigma\upsilon\nu x$$

ii)

$$f'(x) = (\eta\mu x^3)' = \sigma\upsilon\nu x^3(x^3)' = 3x^2\sigma\upsilon\nu x^3$$

iii)

$$f'(x) = (x\eta\mu 4x)' = x'\eta\mu 4x + x(\eta\mu 4x)' = \eta\mu 4x + x\sigma\upsilon\nu 4x \cdot (4x)' = \eta\mu 4x + 4x\sigma\upsilon\nu 4x$$

iv)

$$f'(x) = (\epsilon\phi 3x)' = \frac{1}{\sigma\upsilon\nu^2 3x} (3x)' = \frac{3}{\sigma\upsilon\nu^2 3x}$$

15.

i) $f(x) = \sqrt{2x^2 - x}$ **ii)** $f(x) = \sqrt{1 + \eta\mu x}$

Λύση**i)**

$$f'(x) = \left(\sqrt{2x^2 - x}\right)' = \frac{1}{2\sqrt{2x^2 - x}} (2x^2 - x)' = \frac{4x - 1}{2\sqrt{2x^2 - x}}$$

ii)

$$f'(x) = \left(\sqrt{1 + \eta\mu x}\right)' = \frac{1}{2\sqrt{1 + \eta\mu x}} (1 + \eta\mu x)' = \frac{\sigma\upsilon\nu x}{2\sqrt{1 + \eta\mu x}}$$

16.

$$\text{i) } f(x) = e^{3x} \quad \text{ii) } f(x) = e^{-x^2} \quad \text{iii) } f(x) = e^{\alpha x + \beta} \quad \text{iv) } f(x) = \frac{e^x}{e^x + e^{-x}}$$

Λύση**i)**

$$f'(x) = (e^{3x})' = e^{3x} \cdot (3x)' = 3e^{3x}$$

ii)

$$f'(x) = (e^{-x^2})' = e^{-x^2} \cdot (-x^2)' = e^{-x^2} (-2x) = -2xe^{-x^2}$$

iii)

$$f'(x) = (e^{\alpha x + \beta})' = e^{\alpha x + \beta} \cdot (\alpha x + \beta)' = \alpha \cdot e^{\alpha x + \beta}$$

iv)

$$\begin{aligned} f'(x) &= \left(\frac{e^x}{e^x + e^{-x}} \right)' = \frac{(e^x)'(e^x + e^{-x}) - (e^x + e^{-x})'e^x}{(e^x + e^{-x})^2} \\ &= \frac{e^x(e^x + e^{-x}) - (e^x - e^{-x})e^x}{(e^x + e^{-x})^2} \\ &= \frac{2e^x \cdot e^{-x}}{(e^x + e^{-x})^2} = \frac{2}{(e^x + e^{-x})^2} \end{aligned}$$

17.

$$\text{i) } f(x) = \ln 2x \quad \text{ii) } f(x) = \ln \frac{1}{x^3}$$

$$\text{iii) } f(x) = \ln(\alpha x + \beta) \quad \text{iv) } f(x) = \ln \sqrt{x-1}$$

Λύση**i)**

$$f'(x) = (\ln 2x)' = \frac{1}{2x} (2x)' = \frac{2}{2x} = \frac{1}{x}$$

ii)

$$f'(x) = \left(\ln \frac{1}{x^3} \right)' = \frac{1}{x^3} \left(\frac{1}{x^3} \right)' = x^3 \frac{-3x^2}{x^6} = -\frac{3}{x}$$

iii)

$$f'(x) = (\ln(\alpha x + \beta))' = \frac{1}{\alpha x + \beta} (\alpha x + \beta)' = \frac{\alpha}{\alpha x + \beta}$$

iv)

$$f'(x) = (\ln \sqrt{x-1})' = \frac{1}{\sqrt{x-1}} (\sqrt{x-1})' = \frac{1}{\sqrt{x-1}} \cdot \frac{1}{2\sqrt{x-1}} \cdot (x-1)' = \frac{1}{2(x-1)}$$

18.

$$\text{i) } f(x) = \frac{\ln x}{x} \quad \text{ii) } f(x) = e^x \ln x$$

Λύση**i)**

$$f'(x) = \left(\frac{\ln x}{x} \right)' = \frac{(\ln x)' \cdot x - x' \ln x}{x^2} = \frac{1 - \ln x}{x^2}$$

ii)

$$f'(x) = (e^x \ln x)' = (e^x)' \ln x + (\ln x)' e^x = e^x \ln x + \frac{e^x}{x}$$

19.

i) Να βρείτε τον συντελεστή διεύθυνσης της εφαπτομένης της καμπύλης της συνάρτησης $f(t) = \frac{t^3}{t^2 + 1}$, στο σημείο $A(3, f(3))$

ii) Ομοίως της καμπύλης της συνάρτησης $f(\theta) = \frac{\eta\mu\theta}{\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta}$ στο σημείο της $A\left(\frac{\pi}{3}, f\left(\frac{\pi}{3}\right)\right)$

Λύση**i)**

Γνωρίζουμε ότι ο συντελεστής διεύθυνσης της εφαπτομένης στο σημείο $x_0 = 3$ είναι $f'(3)$.

$$\begin{aligned} \text{Όμως } f'(t) &= \left(\frac{t^3}{t^2 + 1} \right)' = \frac{(t^3)'(t^2 + 1) - (t^2 + 1)'t^3}{(t^2 + 1)^2} \\ &= \frac{3t^2(t^2 + 1) - 2t \cdot t^3}{(t^2 + 1)^2} = \frac{t^4 + 3t^2}{(t^2 + 1)^2} \end{aligned}$$

$$\text{Άρα } f'(3) = \frac{3^4 + 3 \cdot 3^2}{(3^2 + 1)^2} = \frac{108}{100} = \frac{27}{25}$$

ii)

$$\begin{aligned} f'(\theta) &= \left(\frac{\eta\mu\theta}{\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta} \right)' = \frac{(\eta\mu\theta)'(\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta) - (\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta)'\eta\mu\theta}{(\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta)^2} = \\ &= \frac{\sigma\upsilon\nu\theta(\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta) - (\sigma\upsilon\nu\theta - \eta\mu\theta)\eta\mu\theta}{(\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta)^2} \\ &= \frac{\sigma\upsilon\nu^2\theta + \eta\mu^2\theta}{(\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta)^2} = \frac{1}{(\eta\mu\theta + \sigma\upsilon\nu\theta)^2} \end{aligned}$$

$$\text{Άρα } f'\left(\frac{\pi}{3}\right) = \frac{1}{\left(\eta\mu\frac{\pi}{3} + \sigma\upsilon\nu\frac{\pi}{3}\right)^2} = \frac{1}{\left(\frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2}\right)^2} = \frac{1}{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}} = \frac{1}{2 + \frac{\sqrt{3}}{2}} = \frac{2}{2 + \sqrt{3}}$$

20.

Το βάρος σε γραμμάρια ενός θηλυκού ποντικιού ύστερα από t εβδομάδες δίνεται από τον τύπο $B(t) = 1 + \frac{1}{4}(t+2)^2$, όπου $t \leq 8$. Να βρείτε τον ρυθμό ανάπτυξης του ποντικιού i) ύστερα από t εβδομάδες και ii) ύστερα από 1, 2 και 8 εβδομάδες

Λύση

i)

$$B'(t) = \left[1 + \frac{1}{4}(t+2)^2 \right]' = \frac{1}{4} \cdot 2(t+2) \cdot (t+2)' = \frac{1}{2}(t+2)$$

ii)

$$B'(1) = \frac{1}{2}(1+2) = \frac{3}{2}$$

$$B'(2) = \frac{1}{2}(2+2) = 2$$

$$B'(8) = \frac{1}{2}(8+2) = 5$$

21.

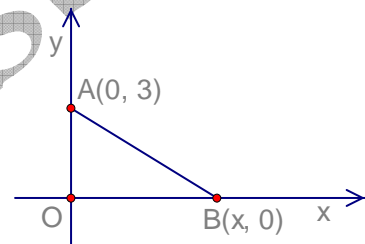
Να βρείτε τον ρυθμό μεταβολής της απόστασης των σημείων $A(0, 3)$ και $B(x, 0)$ ως προς x , όταν $x = 10$

Λύση

$$\text{Είναι } (AB) = \sqrt{(x-0)^2 + (0-3)^2} = \sqrt{x^2 + 9}$$

Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = \sqrt{x^2 + 9}$

$$\begin{aligned} \text{Οπότε } f'(x) &= \frac{1}{2\sqrt{x^2 + 9}} (x^2 + 9)' \\ &= \frac{1}{2\sqrt{x^2 + 9}} 2x \\ &= \frac{x}{\sqrt{x^2 + 9}} \end{aligned}$$

Επομένως ο ρυθμός μεταβολής της απόστασης όταν $x = 10$ είναι $f'(10) = \frac{10}{\sqrt{109}}$

22.

Να βρείτε την τιμή του a ώστε η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της συνάρτησης $f(x) = ax(1-x)$ στο σημείο $O(0, f(0))$, να σχηματίζει με τον άξονα $x'x$ γωνία 60° .

Λύση

$$f(x) = ax(1-x) \Rightarrow f(x) = ax - ax^2$$

Γνωρίζουμε ότι αν ω είναι η γωνία που σχηματίζει η εφαπτομένη στην γραφική παράσταση στο σημείο $(x_0, f(x_0))$, με τον άξονα $x'x$, τότε

$$\text{ισχύει } \varepsilon\varphi\omega = f'(x_0)$$

$$\text{Άρα θα πρέπει } \varepsilon\varphi 60^\circ = f'(0)$$

$$\text{Όμως } f'(x) = (ax - ax^2)' = a - 2ax, \text{ οπότε } f'(0) = a.$$

$$\text{Άρα θα πρέπει } \varepsilon\varphi 60^\circ = f'(0) \Leftrightarrow \sqrt{3} = a.$$

Β' ΟΜΑΔΑΣ**1.**

Σε ποια σημεία της γραφικής παράστασης της συνάρτησης $f(x) = \frac{3x}{x+1}$ η εφαπτομένη είναι παράλληλη προς την ευθεία $y = 3x + 5$;

Λύση

Αν $(x, f(x))$ είναι το σημείο επαφής, για να είναι η εφαπτομένη σ' αυτό παράλληλη στην ευθεία $y = 3x + 5$, θα πρέπει $f'(x) = 3$.

$$\begin{aligned} \text{Όμως } f'(x) &= \left(\frac{3x}{x+1} \right)' = \frac{(3x)'(x+1) - (x+1)'(3x)}{(x+1)^2} \\ &= \frac{3(x+1) - 3x}{(x+1)^2} = \frac{3}{(x+1)^2} \end{aligned}$$

$$\text{Άρα πρέπει } \frac{3}{(x+1)^2} = 3 \Leftrightarrow (x+1)^2 = 1$$

$$\begin{aligned} x+1 &= 1 \quad \text{ή} \quad x+1 = -1 \\ x &= 0 \quad \quad \text{ή} \quad x = -2 \end{aligned}$$

Οπότε τα ζητούμενα σημεία είναι τα $A(0, f(0))$ και $B(-2, f(-2))$.

$$A(0, 0) \quad \text{και} \quad B(-2, 6)$$

2.

Να βρείτε τα σημεία της καμπύλης της συνάρτησης $f(x) = x^3 - 6x^2 + 9x + 4$, στα οποία οι εφαπτόμενες είναι παράλληλες προς τον άξονα $x'x$.

Λύση

Αν $(x, f(x))$ είναι τα σημεία επαφής, για να είναι οι εφαπτομένες σ' αυτά παράλληλες στον $x'x$, θα πρέπει

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow 3x^2 - 12x + 9 = 0 \Leftrightarrow x = 1 \quad \text{ή} \quad x = 3.$$

Οπότε τα ζητούμενα σημεία είναι τα $A(1, f(1))$ και $B(3, f(3))$

$$A(1, 8) \quad \text{και} \quad B(3, 4)$$

3.

Να βρείτε τα σημεία της γραφικής παράστασης της συνάρτησης $f(x) = \frac{x}{x+1}$ στα οποία οι εφαπτομένες είναι παράλληλες στη διχοτόμο της γωνίας $x\hat{O}y$.

Λύση

Η διχοτόμος της γωνίας $x\hat{O}y$ είναι η ευθεία $y = x$, της οποίας ο συντελεστής διεύθυνσης είναι ίσος με 1.

Αν $(x, f(x))$ είναι τα ζητούμενα σημεία τότε θα πρέπει να ισχύει

$$f'(x) = 1 \Leftrightarrow \left(\frac{x}{x+1}\right)' = 1$$

$$\frac{x'(x+1) - (x+1)'x}{(x+1)^2} = 1$$

$$\frac{(x+1) - x}{(x+1)^2} = 1$$

$$\frac{1}{(x+1)^2} = 1$$

$$(x+1)^2 = 1 \Leftrightarrow x+1 = 1 \quad \text{ή} \quad x+1 = -1$$

$$x = 0 \quad \text{ή} \quad x = -2$$

Άρα τα ζητούμενα σημεία είναι τα $A(0, f(0))$ και $B(-2, f(-2))$
 $A(0, 0) \quad \text{και} \quad B(-2, 2)$

4.

Ένα σώμα κινείται σ' έναν άξονα έτσι ώστε η θέση του σε χρόνο t να δίνεται από τον τύπο $x(t) = t^3 - 2t^2 + t$. Να βρείτε την ταχύτητα του κινητού σε χρόνο t και να προσδιορίσετε πότε το σώμα είναι ακίνητο. Ποια είναι η επιτάχυνση του σώματος στις χρονικές αυτές στιγμές;

Λύση

Η ταχύτητα του σώματος είναι $v(t) = x'(t) = (t^3 - 2t^2 + t)' = 3t^2 - 4t + 1$

Το σώμα είναι ακίνητο όταν $v(t) = 0 \Leftrightarrow 3t^2 - 4t + 1 = 0$

$$t = 1 \quad \text{ή} \quad t = \frac{1}{3}$$

Η επιτάχυνση είναι $a(t) = v'(t) = (3t^2 - 4t + 1)' = 6t - 4$

Για $t = 1$ είναι $a(1) = 6 - 4 = 2$ και

για $t = \frac{1}{3}$ είναι $a\left(\frac{1}{3}\right) = 6 \cdot \frac{1}{3} - 4 = 2 - 4 = -2$

5.

Αν $f(x) = A\sin\omega x + B\eta\mu\omega x$, δείξτε ότι $f''(x) + \omega^2 f(x) = 0$

Λύση

$$\begin{aligned} \text{Έχουμε ότι } f'(x) &= (A\sin\omega x + B\eta\mu\omega x)' \\ &= -A\eta\mu\omega x (\omega x)' + B\sigma\upsilon\nu\omega x (\omega x)' \\ &= -A\omega \eta\mu\omega x + B\omega \sigma\upsilon\nu\omega x \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Οπότε } f''(x) &= (-A\omega \eta\mu\omega x + B\omega \sigma\upsilon\nu\omega x)' \\ &= -A\omega \sigma\upsilon\nu\omega x (\omega x)' - B\omega \eta\mu\omega x (\omega x)' \\ &= -A\omega^2 \sigma\upsilon\nu\omega x - B\omega^2 \eta\mu\omega x \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Επομένως } f''(x) + \omega^2 f(x) &= -A\omega^2 \sigma\upsilon\nu\omega x - B\omega^2 \eta\mu\omega x + \omega^2 (A\sigma\upsilon\nu\omega x + B\eta\mu\omega x) \\ &= -A\omega^2 \sigma\upsilon\nu\omega x - B\omega^2 \eta\mu\omega x + A\omega^2 \sigma\upsilon\nu\omega x + B\omega^2 \eta\mu\omega x \\ &= 0 \end{aligned}$$

6.

Αν $f(x) = ae^{px} + \beta e^{-px}$, να δείξετε ότι $f''(x) = p^2 f(x)$

Λύση

$$f'(x) = (ae^{px} + \beta e^{-px})' = \alpha p e^{px} - \beta p e^{-px}$$

$$\begin{aligned} f''(x) &= (\alpha p e^{px} - \beta p e^{-px})' \\ &= \alpha p^2 e^{px} + \beta p^2 e^{-px} \\ &= p^2 (ae^{px} + \beta e^{-px}) = p^2 f(x) \end{aligned}$$

7.

Αν $f(x)=e^{\mu x}$, να βρείτε το μ ώστε να ισχύει $f''(x) - 3f'(x) - 4f(x) = 0$

Λύση

$$f'(x) = (e^{\mu x})' = \mu e^{\mu x}$$

$$f''(x) = (\mu e^{\mu x})' = \mu^2 e^{\mu x}$$

$$\begin{aligned} \text{Οπότε } f''(x) - 3f'(x) - 4f(x) = 0 &\Leftrightarrow \mu^2 e^{\mu x} - 3\mu e^{\mu x} - 4e^{\mu x} = 0 \\ &e^{\mu x} (\mu^2 - 3\mu - 4) = 0 \\ &\mu^2 - 3\mu - 4 = 0 \\ &\mu = 4 \quad \text{ή} \quad \mu = -1 \end{aligned}$$

8.

Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της καμπύλης της συνάρτησης

$$f(x) = 2\eta\mu\sigma\upsilon\nu x \quad \text{στο σημείο } x = \frac{\pi}{3}$$

Λύση

$$\text{Η ζητούμενη εφαπτομένη θα είναι } y - f\left(\frac{\pi}{3}\right) = f'\left(\frac{\pi}{3}\right)\left(x - \frac{\pi}{3}\right) \quad (1)$$

$$f\left(\frac{\pi}{3}\right) = 2\eta\mu\frac{\pi}{3}\sigma\upsilon\nu\frac{\pi}{3} = 2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$f'(x) = (2\eta\mu\sigma\upsilon\nu x)' = 2(\eta\mu x)'\sigma\upsilon\nu x + 2(\sigma\upsilon\nu x)'\eta\mu x = 2\sigma\upsilon\nu^2 x - 2\eta\mu^2 x$$

$$f'\left(\frac{\pi}{3}\right) = 2\sigma\upsilon\nu^2\frac{\pi}{3} - 2\eta\mu^2\frac{\pi}{3} = 2 \cdot \frac{1}{4} - 2 \cdot \frac{3}{4} = \frac{2}{4} - \frac{6}{4} = -1$$

$$\text{Η (1) γίνεται } y - \frac{\sqrt{3}}{2} = -1\left(x - \frac{\pi}{3}\right)$$

$$y = -x + \frac{\pi}{3} + \frac{\sqrt{3}}{2}$$

9.

Ο ρυθμός της φωτοσύνθεσης P ενός φυτού δίνεται από τον τύπο

$$P(I) = \frac{I}{\alpha + \beta \cdot I}, \quad I \geq 0, \quad \text{όπου } I \text{ η ένταση του φωτός και } \alpha, \beta \text{ σταθερές}$$

i) Να βρείτε την $P'(I)$ ή όπως αλλιώς λέγεται, τη φωτοχημική ικανότητα του φυτού και την $P'(0)$

ii) Να δείξετε ότι $P'(I) = \frac{1}{\alpha} [1 - \beta \cdot P(I)]^2$

Λύση

i)

$$\begin{aligned} P'(I) &= \left(\frac{I}{\alpha + \beta \cdot I} \right)' = \frac{I'(\alpha + \beta \cdot I) - (\alpha + \beta \cdot I)' \cdot I}{(\alpha + \beta \cdot I)^2} \\ &= \frac{\alpha + \beta \cdot I - \beta \cdot I}{(\alpha + \beta \cdot I)^2} = \frac{\alpha}{(\alpha + \beta \cdot I)^2} \end{aligned}$$

$$P'(0) = \frac{\alpha}{(\alpha + \beta \cdot 0)^2} = \frac{\alpha}{\alpha^2} = \frac{1}{\alpha}$$

ii)

$$\begin{aligned} \frac{1}{\alpha} [1 - \beta \cdot P(I)]^2 &= \frac{1}{\alpha} \left[1 - \beta \cdot \frac{I}{\alpha + \beta \cdot I} \right]^2 \\ &= \frac{1}{\alpha} \left[\frac{\alpha + \beta \cdot I - \beta \cdot I}{\alpha + \beta \cdot I} \right]^2 \\ &= \frac{1}{\alpha} \left[\frac{\alpha}{\alpha + \beta \cdot I} \right]^2 \\ &= \frac{1}{\alpha} \cdot \frac{\alpha^2}{[\alpha + \beta \cdot I]^2} = \frac{\alpha}{[\alpha + \beta \cdot I]^2} = P'(I) \end{aligned}$$

10.

Η θέση ενός υλικού σημείου που κινείται σ' έναν κατακόρυφο άξονα δίνεται από τον τύπο $y(t) = A\eta\mu\omega t$, όπου t ο χρόνος και A, ω σταθερές.

- i) Να βρείτε την ταχύτητα και την επιτάχυνση του σημείου ως συνάρτηση του t
- ii) Να δείξετε ότι η επιτάχυνση είναι ανάλογη της απομάκρυνσης y
- iii) Να δείξετε ότι όταν η επιτάχυνση είναι 0, το μέτρο της ταχύτητας είναι μέγιστο

Λύση

i)

$$\begin{aligned} \text{Η ταχύτητα είναι } v(t) &= y'(t) = (A\eta\mu\omega t)' \\ &= A\sigma\upsilon\nu\omega t \cdot (\omega t)' \\ &= A\sigma\upsilon\nu\omega t \cdot \omega = A\omega \sigma\upsilon\nu\omega t \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{και η επιτάχυνση είναι } a(t) &= v'(t) = (A\omega\sigma\upsilon\nu\omega t)' \\ &= -A\omega\eta\mu\omega t \cdot (\omega t)' \\ &= -A\omega\eta\mu\omega t \cdot \omega \\ &= -A\omega^2\eta\mu\omega t \end{aligned}$$

ii)

Επειδή $a(t) = -A\omega^2\eta\mu\omega t = -\omega^2(A\eta\mu\omega t) = -\omega^2 y(t)$ αυτό σημαίνει ότι η επιτάχυνση είναι ανάλογη της απομάκρυνσης y

iii)

Η επιτάχυνση $a(t) = -A\omega^2\eta\mu\omega t$ είναι ίση με το 0 όταν $\eta\mu\omega t = 0$, τότε όμως $\sigma\upsilon\nu\omega t = 1$ ή $\sigma\upsilon\nu\omega t = -1$.

Το μέτρο της ταχύτητας είναι

$$|v(t)| = |A\omega\sigma\upsilon\nu\omega t| = |A\omega| |\sigma\upsilon\nu\omega t| \leq |A\omega| \cdot 1 = |A\omega|$$

Δηλαδή το μέτρο της ταχύτητας γίνεται μέγιστο όταν $|\sigma\upsilon\nu\omega t| = 1 \Leftrightarrow$

$$\sigma\upsilon\nu\omega t = \pm 1 \Leftrightarrow$$

$$a(t) = 0.$$